

Česko rakouská
obchodní
a průmyslová
komora

Handbook

CZE

Adresa

Slezská 2127/13
Vinohrady
120 00 Praha 2
Česká republika

E-mail

office@ghslegal.cz

Telefon

+420 221 001 111

IČO

10722203

1.

Kdy vzniká v Rakousku povinnost založení pobočky? (tzv. Niederlassung)?

Pokud přeshraniční poskytování služeb přesáhne dočasný a příležitostný charakter a stane se trvalým, dochází k tzv. usazení a zahraniční právnická osoba nebo podnikatel se nemůže při poskytování služeb odvolávat na pravidlo volného pohybu služeb, ale naopak je nutné zřídit provozovnu a následně získat živnostenské oprávnění podle rakouského práva (Niederlassungsfreiheit).

Rozhodujícím faktorem při usazení není doba poskytování služby nebo činnosti na dobu neurčitou, ale zřízení infrastruktury, především kanceláře, ale také výrobní haly, dílny nebo stálého zastoupení, které podnikateli umožní provozovat činnost stabilnějším a trvalejším způsobem.

V případě provozovny se může jednat o pobočku či dceřinou společnost (právnická osoba dle rakouského práva), která podobně jako OSVČ musí mít prostory, ve kterém bude provozovat svou živnost.

Se založením nebo převodem (bezúplatným nebo za úplatu) provozovny nejsou spojeny žádné pevně stanovené poplatky nebo příspěvky. Musí však být splněné podmínky, a to ohlášení vzniku nové provozovny, resp. převodu provozovny prostřednictvím příslušných formulářů (NeuFö2). Prohlášení si nechte vystavit příslušnou rakouskou hospodářskou komorou (Wirtschaftskammer).

Se zřízením provozovny, resp. hlavním poskytováním služeb do Rakouska je spojena povinnost přihlásit živnost dle rakouského živnostenského zákona a získat rakouské živnostenské oprávnění.

2.

Jaký je rozdíl mezi založením pobočky (Niederlassung) a dceřiné společnosti v Rakousku?

Při rozhodování, jakou formu organizační složky zvolit, je nejčastějším problémem na začátku volba mezi pobočkou a dceřinou společností. Výhodou pobočky:

- jednoduché a finančně nenáročné zřízení
- není potřeba základní kapitál
- není potřeba zaznamenávat rozhodnutí společníků
- není nutné svolávat valnou hromadu společníků nebo
- zveřejňovat roční uzávěrku.

Pobočka ale na rozdíl od dceřiné společnosti nemá vlastní právní subjektivitu. To znamená, že smlouvy uzavřené ze strany pobočky platí jako obchody její zahraniční právnické osoby. Pobočku mohou v zásadě zřídit právnické osoby nebo podnikatelé registrovaní ve státě sídla. Pobočka se zapisuje do rakouského obchodního rejstříku, přičemž příslušným je obchodní rejstřík vedený krajským soudem v místě sídla pobočky. Ve Vídni je to Handelsgericht Wien. Základní kapitál ani jiný vklad se nevyžaduje. Pokud pobočka provozuje živnostenskou činnost, potřebuje mít na své jméno živnostenské oprávnění. To znamená, že přestože pobočka nemá vlastní právní subjektivitu, ale odvozuje ji od mateřské společnosti v zahraničí, potřebuje k výkonu činnosti v Rakousku vlastní živnostenské oprávnění dle rakouského živnostenského zákona (GewO).

Pobočka je podle rakouského práva daňovým subjektem. Příjmy pobočky musí být zdaněny v Rakousku.

3.

Na co je potřeba přihlídnout při výběru správné formy podnikání?

Na zemi Rakouské republiky je možné podnikat buď jako OSVČ nebo právnická osoba.

Výběr vhodné právní formy patří k nejdůležitějším rozhodnutím při začátku podnikání a závisí na konkrétním případě.

Při výběru správné právní formy je potřeba zohlednit následující kritéria:

- Chcete založit společnost jako jednatel nebo spolu s jedním či více partnery?
- Mám k dispozici kapitál na založení společnosti?
- Jaké náklady mi vzniknou při zakládání?
- Jaké formy ručení/zodpovědnosti existují?
- Kdo a jaké by měl mít ve společnosti rozhodovací pravomoci?
- Jaké jsou daňové důsledky právní formy
- Jaký vliv má právní forma na zdravotní pojištění?

4.

Jaké formy společnosti patří mezi nejčastější v Rakousku?

Obchodní společnosti podle rakouského práva se rozdělují na společnosti osobní a kapitálové.

Osobní společnosti se skládají z alespoň dvou společníků (fyzické nebo právnické osoby), kteří ručí zpravidla za závazky společnosti neomezeně a vlastním (i soukromým) vlastnictvím. Minimální vklad společníků do společnosti není zákonem stanovený, ale závisí od rozhodnutí společníků ve společenské smlouvě, možný je i vklad ve formě pracovní síly. Společníci zpravidla vykonávají podnikatelskou činnost sami a zastupují ji z titulu společníků.

Pro kapitálové společnosti je charakteristické, že minimální vklad společníků do společnosti je stanoven v zákoně. Společníci ručí za závazky společnosti jen do výše svého vkladu a nemají povinnost osobně se účastnit na podnikání společnosti. Na rozdíl od osobních společností mají kapitálové společnosti povinnost vytvořit/jmenovat statutární orgány společnosti, případně i další orgány.

Osobní společnosti:

- Offene Gesellschaft, tzv. otevřená společnost (OG)
- Kommanditgesellschaft, tzv. komanditní společnost (KG)

Kapitálové společnosti:

- Gesellschaft mit beschränkter Haftung, tzv. společnost s ručením omezeným (GmbH)
- Aktiengesellschaft, tzv. akciová společnost (AG).

Osobní společnosti nejsou samostatným daňovým subjektem. Daňovým subjektem jsou jednotliví společníci, jejichž podíl na zisku a případně další příjmy podléhají dani z příjmu. Daň z obrátu hradí společnost.

5.

Co je offene Gesellschaft tzv. otevřená společnost?

Na vznik OG je potřeba uzavřít společenskou smlouvu. Společenská smlouva sice ze zákona nevyžaduje určitou formu (na rozdíl od kapitálových společností), výslovně ale doporučujeme, aby měla formu písemnou. OG je potřeba zapsat do obchodního rejstříku a vzniká až jejím zápisem do obchodního rejstříku. Na rozdíl od kapitálových společností není potřeba vklad kapitálu v hotovosti při založení společnosti.

OG má právní subjektivitu, to znamená, že může nabývat práva a převzít povinnosti, může žalovat ale být žalovaná. Společníci ručí za závazky společnosti osobně, neomezeně a solidárně. Toto ručení není možné ve vztahu k ručitelům společnosti omezit.

V zásadě je každý společník oprávněný jednat jménem společnosti jako jednatel, jeho oprávnění zastupovat společnost je ze zákona samostatné.

OG může být založená k dosažení jakéhokoliv zákonem dovoleného účelu včetně svobodných povolání, zemědělské nebo lesnické činnosti.

6.

Jaký je rozdíl mezi offene Gesellschaft tzv. otevřenou společností (OG) a Kommanditgesellschaft tzv. komanditní společností (KG)?

KG je v zásadě stejně strukturovaná jako OG. v KG je však mimo společníky ručící neomezeně (komplementář) i společník ručící omezeně (Kommanditist).

Kommanditist ručí pouze do výše, která je zapsaná v obchodním rejstříku (Haftungssumme).

Kommanditist nemá v zásadě ze zákona oprávnění jednat za společnost.

KG může být – podobně jako – AG založená na dosáhnutí jakéhokoliv zákonem dovoleného účelu včetně svobodných podnikání, zemědělské či lesnické činnosti.

7.

Co je Aktiengesellschaft, tzv. akciová společnost (AG)?

Akciová společnost je právnická osoba, jejíž společníci (akcionáři) se podílejí na základním kapitálu společnosti, který je rozdělen na akcie. Při založení musí být přijaté stanovy ve formě notářského zápisu a vzniká podobně jako GmbH zápisem do obchodního rejstříku. Základní kapitál společnosti činí 70.000 EUR, a je složen akciemi a splacením nominálního kapitálu plus případně dohodnuté emisní ážio. Kromě povinnosti složit vklad na převzetí akcií, které musí být vydány výhradně ve formě akcií na jméno (nikoli na majitele), neručí společníci za závazky ani ztráty společnosti.

V minulosti si mohly akciové společnosti svobodně zvolit, zda vydají akcie na jméno, nebo akcie na majitele, případně obojí. Akcie na majitele jsou vystaveny na majitele a můžou být proto

postoupené anonymně. Akcie na jméno jsou vystavené naopak na jméno konkrétního akcionáře, který je zapsaný v knize akcionářů.

Akciové společnosti, které nemají akcie vydané na burze, musí vést seznam akcionářů a záznam o jejich identitě. Kromě toho musí akcionář uvést bankovní účet vedený na jeho jméno, přes který jsou vedeny veškeré platby společnosti na akcionáře, především vyplácení dividend. To má zabezpečit, aby všechny transakce mezi společností a akcionářem byly transparentní a díky tomu je možná i identifikace každého akcionáře.

Akciová společnost musí mít obligatorně tři orgány: představenstvo, dozorčí radu a valnou hromadu. Členy dozorčí rady volí valná hromada. Společnost zastupuje představenstvo, které je jmenováno dozorčí radou.

8.

Co je Gesellschaft mit beschränkter Haftung, tzv. společnost s ručením omezeným (GmbH)?

GmbH patří mezi nejoblíbenější a nejrozšířenější právní formu podnikání v rámci kapitálových společností v Rakousku. Na rozdíl od OG a KG může založit GmbH i jedna fyzická osoba nebo právnická osoba.

Obchodní podíl společníka odpovídá dle zákona podílu vkladu do základního kapitálu společnosti, ve společenské smlouvě je však možné dohodnout odlišnou výšku obchodního podílu.

Minimální výše základního kapitálu GmbH činí 35.000 EUR, přičemž minimálně polovina základního kapitálu musí být vložena do společnosti při jejím založení.

Gründungsprivilegierung:

Existuje však možnost tzv. privilegovaného založení společnosti se základním kapitálem 10.000 EUR, přičemž opět stačí, když je při založení splacena polovina, tj. částka ve výši 5.000 EUR (v hotovosti). v lhůtě 10 let od založení je však potřeba základní kapitál navýšit na zákonné minimum, tj. 35.000 EUR. Povinnost základní kapitál doplatit na zákonné minimum 35.000 EUR před uplynutím 10roční lhůty nevznikne ani v případě konkurzu.

Privilegované založení společnosti musí být uplatněné už při uzavírání společenské smlouvy, resp. prohlášení o založení společnosti a nedá se uplatnit následně, např. prostřednictvím změny společenské smlouvy.

Minimální základní kapitál GmbH je potřebné splatit na nově založený bankovní účet společnosti. Banka vydá o uložení peněz na účet potvrzení a zablokuje finanční prostředky na účtu až do zápisu společnosti do obchodního rejstříku. Po předložení výpisu z obchodního rejstříku může jednatel společnosti s penězi volně nakládat a použít je mimo ostatního na uhrazení nákladů na založení společnosti.

Dokumenty potřebné na založení GmbH:

- společenská smlouva ve formě notářského zápisu, je možné ji uzavřít i v zastoupení na základě speciální plné moci,
- rozhodnutí valné hromady, resp. jediného společníka o ustanovení jednatelů společnosti (pokud se stává jednatel, je toto ustanovení možné „začlenit“ i do společenské smlouvy),
- podpisový vzor jednatele,
- potvrzení banky, že vklad byl splacen na účet společnosti,
- návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku podepsaný všemi jednatelemi (ověřené podpisy)
- případně posudek Obchodní komory ohledně obchodní firmy společnosti

GmbH vznikne zápisem do obchodního rejstříku. Při zápisu společnosti do obchodního rejstříku a zveřejněním zápisu společnosti do OR v úředním věstníku vznikají poplatky. Jedná-li se však o novo-založení provozovny v Rakousku, je možné požádat o osvobození od těchto poplatků (Neugründungsförderung). v tom případě je potřeba žádost spojená s termínem na Rakouské obchodní komoře, přičemž podporované je nejen zakládání nových společností, ale i převzetí již existujícího podniku.

K novému založení dle zákona dochází, pokud vzniknou nové korporátní struktury. Musí dojít ke změně vlastníka podniku. Zakladatel (tj. většinový vlastník) nebo nový vlastník podniku nemůže být v posledních 5 letech OSVČ v podobném odvětví (v AUT nebo zahraničí). Osvědčení o osvobození od poplatků musí být předloženo obchodnímu rejstříku při žádosti o zápis společnosti, dodatečné vrácení poplatků není možné. Osvobození se týká následujících poplatků:

- kolky a správní poplatky přímo související se založením společnosti nebo převodem podniku
- soudní poplatky za zápis do obchodního rejstříku
- daň z převodu nemovitosti, jakož i soudní poplatky za zápis do katastru nemovitostí, pokud je nemovitost vložena do společnosti, v případě převodu podniku je daň z převodu nemovitosti osvobozena do výše vyměřovacího základu 75.000 EUR,
- některé odvody ze mzdy ve výši cca. 6 % (příspěvky zaměstnavatele do Familienlastenausgleichsfond, příspěvky na odvidy zaměstnavatele, příspěvky na bydlení, příspěvky na úrazové pojištění) po dobu maximálně 12 měsíců (od měsíce založení společnosti do následujících 35 měsíců; po 12. měsíci následujícím po měsíci založení společnosti mají nárok na úlevy pouze první 3 zaměstnanci),
- poplatky za převod vozidel, pokud patří k základním prvkům podniku (pozor: pouze při převodu podniku).

Jednatel GmbH nemusí mít rakouské občanství ani bydliště v Rakousku (slovenské, resp. EU občanství stačí). Pokud není ve společenské smlouvě uvedeno jinak, tak zastupuje více jednatelů společnost společně. Kromě obchodního ředitele musí být jmenován odpovědný zástupce (gewerberechtlicher Geschäftsführer), který je zodpovědný za dodržování živnostenských předpisů a zároveň musí v případě koncesované živnosti splňovat podmínky odborné způsobilosti.

GmbH ručí za svoje závazky v zásadě pouze majetkem společnosti, společníci GmbH ručí za závazky společnosti pouze do výšky svého vkladu. Za nesplacený vklad ručí společníci ještě 5 let po odchodu ze společnosti. Vzhledem k tomu, že společník má nárok "pouze" na rozdělení zisku schváleného valnou hromadou na základě účetní závěrky sestavené jednatelem, podléhají všechny ostatní závazky společnosti vůči společníkům přísným pravidlům. v případě jejich porušení mohou být společníci osobně odpovědní, a to i v případě, že je jejich příspěvek splacen.

Osobní odpovědnost může vzniknout také v případě, že společnost nemá dostatečný kapitál v poměru k objemu činnosti. v konkurzním řízení ručí kromě jednatelů i společník s obchodním podílem větším než 50 % za zálohu na náklady řízení až do výše 4.000 EUR, pokud společnost nemá dostatek peněz na jejich úhradu. Takový společník je podle zákona povinen podat návrh na zahájení konkurzu, pokud není k dispozici statutární zástupce.

Společnost musí vést účetnictví a připravit účetní uzávěrku, kterou musí každoročně předložit na zveřejnění obchodního rejstříku. Společníci mají nárok pouze na zisk dle účetní závěrky. Pokud není ve společenské smlouvě uvedeno jinak, musí být celý zisk rozdělen mezi společníky.

9.

Je možné založit GmbH v Rakousku online? Jaké jsou podmínky a postup?

Od 1. ledna 2018 je možné založit zjednodušenou GmbH pomocí elektronických komunikačních prostředků bez účasti notáře. Začátkem roku 2019 byla vytvořena i možnost založit GmbH prostřednictvím videokonference s notářem.

Zjednodušené založení společnosti bez notáře je možné u společností s jediným společníkem, který je fyzickou osobou (ne společnost). Společník je zároveň jediným jednatelem společnosti.

Zakladatel společnosti navíc musí mít elektronický podpis (Bürgerkarte nebo Handy-Signatur).

V první řadě si musí zakladatel vybrat banku, která nabízí služby zjednodušeného založení GmbH. v dané bance si vytvoří nový účet. na tento účet musí splatit základní kapitál. Banka musí zjistit a ověřit totožnost budoucího společníka a jednatele osobním předložením dokladu totožnosti s fotografií. Kromě toho je potřeba předložit vzorový podpis. v tomto případě se nevyžaduje ověření notářem či soudem.

Po zaplacení základního kapitálu na účet vydá banka potvrzení o zaplacení základního kapitálu a zašle potvrzení, podpisový vzor a kopii dokladu totožnosti elektronicky do obchodního rejstříku.

Následně musí vyhotovit pomocí elektronického podpisu na portálu služeb pro podnikatele (<http://www.usp.gv.at/>) Unternehmensservice prohlášení o založení společnosti, jež není potřeba vyhotovit ve formě notářského zápisu. na uvedeném portálu je k dispozici formulář, do kterého je možné zadat níže uvedené údaje.

Prohlášení o založení společnosti může obsahovat pouze následující ustanovení: základní kapitál ve výši 35 000 EUR nebo přednostní založení společnosti, vklad do základního kapitálu, název společnosti, sídlo, předmět činnosti společnosti, případné jmenování jednatele, úhradu nákladů na založení společnosti do maximální výše 500 EUR a rozdělení bilančního zisku. Dále je třeba uvést číslo nově otevřeného bankovního účtu.

Zakladatel musí následně podat návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku. Tento návrh nevyžaduje notářské ani soudní ověření. Vytváří se také pomocí zmiňovaného portálu.

V Rakousku je možné sepsat notářský zápis také prostřednictvím videokonference s notářem. Výhodou je, že společníci nemusí být v daný den (všichni) osobně přítomni. v případě účastníka, který není fyzicky přítomen, musí notář prostřednictvím bezpečnostních opatření zajistit, aby identifikace a ověření totožnosti účastníka proběhlo bezpečným a nezpochybnitelným způsobem prostřednictvím elektronického postupu.

Při sepisování notářského zápisu musí být všichni účastníci buď neustále fyzicky přítomni u notáře, nebo musí být s notářem a ostatními účastníky spojeni elektronickými komunikačními prostředky, a to prostřednictvím obousměrného optického a akustického spojení v reálném čase.

10.

Ohlášení živnosti

Po zápisu do obchodního rejstříku musí společnost získat živnostenské oprávnění k výkonu své činnosti. Podle rakouského živnostenského zákona se živnosti dělí na volné a vázané. v případě vázaných živností je třeba při ohlášení živnosti předložit živnostenskému úřadu doklad o odborné způsobilosti (kvalifikaci a odborné praxi).

V případě odborné kvalifikace získané v zahraničí je nutné zahájit proces uznání kvalifikace u příslušného úřadu.

Nezbytné doklady pro ohlášení živnosti:

- kopie OP
- výpis z rejstříku trestů ze země původu
- doklad o odborné způsobilosti (např. učňovská zkouška nebo osvědčení o odborné způsobilosti, maturitní vysvědčení nebo pracovní posudek) nebo individuálně vydaný doklad o odborné způsobilosti (s výjimkou volných živností, kdy se doklad o odborné způsobilosti nevyžaduje)
- potvrzení úřadu sociálního zabezpečení o tom, že odpovědný zástupce je zaměstnán nejméně 20 hodin týdně, pokud je garantem kvalifikace jiná osoba než jednatel podniku.

Odpovědný zástupce (Gewerberechtlicher Geschäftsführer) musí být osobou, která má kvalifikaci/odbornou způsobilost potřebnou k získání živnostenského oprávnění.

Pokud je odpovědný zástupce ustanoven pro provozování vázané živnosti, musí být v podniku zaměstnán alespoň na poloviční úvazek (tj. 20 hodin/týden), který plně podléhá odvodům na sociální zabezpečení.

Odpovědný zástupce musí mít pravomoc vydávat pokyny k zajištění dodržování živnostenských předpisů. Tato pravomoc vyžaduje právo odpovědného zástupce zajistit si informace a znalosti o všech obchodních procesech, které jsou nezbytné k zajištění dodržování živnostenských předpisů. Při výkonu své pravomoci nesmí být odpovědný zástupce omezen pokyny ani jinak. Pokud odpovědný zástupce zjistí nedostatky, může na základě této pravomoci vydat pokyny k okamžitému odstranění těchto nedostatků.

Odpovědný zástupce **odpovídá živnostenskému úřadu za dodržování živnostenských předpisů** (nikoliv všech předpisů týkajících se provozování živnosti). Jedná se o (trestně-) správní odpovědnost. Pokud například úřady zjistí porušení zákona týkajícího se provozování dané živnosti, uloží za tento přestupek pokutu nejen společnosti, ale v zásadě i odpovědnému zástupci. Výše odpovědnosti se tedy odvíjí od výše pokuty, kterou mohou orgány podle zákona uložit, přičemž pokuty se pohybují od 1.090 EUR do 3.600 EUR. Jedná se o **objektivní odpovědnost**, tj. v zásadě není možné žádné zhoršení.

Zástupce odpovídá společnosti – na základě smlouvy o výkonu funkce – za odborně správné vedení živnosti. Jedná se o občanskoprávní odpovědnost, která vyžaduje zavinění (úmysl nebo nedbalost) a může vést k nárokům společnosti vůči odpovědnému zástupci na náhradu škody.